

Sygn. akt II Ca 176/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie: Sędzia Sądu Okręgowego Ryszard Małecki

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. (...)Spółka Akcyjna w restrukturyzacji z siedzibą w K.

przeciwko R. R.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Lesznie

z dnia 18 listopada 2021 r.

sygn. akt I C 908/20

uchyla zaskarżony wyrok zaoczny i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Lesznie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym Sąd Rejonowy w Lesznie oddalił powództwo K. (...)S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w K. przeciwko R. R..

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się powód wnosząc apelację i zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie:

art. 236 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (dalej: „kpc”) poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie wydania postanowień dowodowych odnoszących się do poszczególnych wniosków dowodowych, a przy tym dokonanie oceny tychże dowodów, w sytuacji gdy sąd nie może opierać postępowania dowodowego w oparciu o dowody prawidłowo niewprowadzone do postępowania,

art. 339 § 2 kpc poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie przez Sąd Orzekający analizy przedstawionych przez powoda twierdzeń i dopiero po ich negatywnej ocenie przeprowadzenie postępowania dowodowego, w sytuacji gdy w/w, przepis przy spełnieniu przesłanek do wydania wyroku zaocznego nakłada obligatoryjny obowiązek dokonania oceny twierdzeń powoda.

Apelujący zarzucił nadto z ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia przedmiotowego zarzutu, naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r Kodeks postępowania cywilnego (dalej: „kpc”) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie tj. brak wszechstronnego rozważania zebranego w sprawie materiału przez Sąd Orzekający i odmówienie mocy dowodowej przedłożonym w sprawie dokumentom, w sytuacji gdy przedmiotowe dokumenty winne być traktowane jako dowody należycie wykazujące istnienie przysługującej powodowi należności,

art. 308 § 1 kpc przez jego niezastosowanie i zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd I Instancji dowodów z przedłożonych w postępowaniu dokumentów jako dowodów utrwalonych za pomocą urządzeń wskazanych w/w przepisie,

art. 208 § 1 kpc poprzez jego niezastosowanie i w przypadku powzięcia wątpliwości przez Sąd Orzekający, zaniechanie wezwania strony powodowej do przedstawienia dowodów oraz zajęcia stanowiska, celem wyjaśnienia wątpliwości Sądu.

Mając powyższe na uwadze powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 620,18 zł wraz z odsetkami liczonymi od 16 lipca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ewentualnie apelujący domagał się uchylecia zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania w całości wraz z obowiązkiem orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na apelację.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

Sąd Rejonowy naruszył przepisy art. 339 § 2 kpc. i art. 230 kpc. Niewątpliwie powód ma obowiązek wykazania faktu skutecznego zawarcia umowy cesji wierzytelności i zawarcia umowy pożyczki, jednak nie jest to obowiązek absolutny – obowiązek ten jest uchylony przez przepis art. 339 § 2 kpc. W sytuacji gdy pozwany nie zajmie stanowiska w sprawie, Sąd zobowiązany jest uznać za prawdziwe twierdzenia powoda zawarte w pozwie, chyba że analiza całokształtu okoliczności sprawy mu na to nie pozwala (np. gdy twierdzenia powoda są wewnątrznie niespójne – sąd może odwołać się w tym zakresie do analizy dokumentów załączonych do pozwu, które powód uczynił elementem jego twierdzeń, do faktów notoryjnych i znanych sądowi z urzędu, jak również do zasad doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania).

Powód w uzasadnieniu pozwu przytoczył fakty, opisujące zawarcie umowy pożyczki oraz umowy cesji wierzytelności i fakty te nie zostały przez pozwanego zakwestionowane. Jednocześnie nie można przyjąć, by twierdzenia powoda były wewnątrznie niespójne lub by były sprzeczne z opisanymi wyżej kryteriami. Dowody załączone do pozwu nie stoją w sprzeczności z twierdzeniami pozwu, zarazem brak jest podstaw, przy bierności pozwanego i regulacji z art. 339 § 2 kpc., poddawania w wątpliwość twierdzeń powoda i domniemywania generowania fałszywych środków dowodowych.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do umowy cesji należy stwierdzić, że umowa ta nie budzi wątpliwości, a fakt objęcia umową wierzytelności wobec pozwanego wynika z wydruków uwierzytelnionych przez pełn. powoda, nie zakwestionowanych przez pozwanego – do których oceny zastosowanie znajdzie art. 308 kpc.

Z kolei fakt i procedura zawarcia umowy pożyczki wynika z twierdzeń powoda popartych wydrukami załączonymi do pozwu - również nie zaprzeczonymi przez pozwanego. Ubocznie Sąd Okręgowy zauważa, że Sąd I instancji w ustaleniach przyjął, że kwota pożyczki została wypłacona na konto pozwanego, a w rozważaniach fakt ten zakwestionował. Umowa pożyczki powinna być zawarta w formie pisemnej (art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim) jednak tylko dla celów dowodowych. Przyjmuje się zarazem, że umowa taka mogła zostać zawarta na odległość nawet przed nowelizacją art. art. 73 i nast. kc., a więc przed dniem 8 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w sposób nieuprawniony więc odmówił uznania twierdzeń powoda za przyznane i oparcia się na tych twierdzeniach przy ustalaniu stanu faktycznego.

W okolicznościach sprawy należało ustalić, że powód skutecznie nabył wierzytelność objętą pozwem i wykazał zawarcie z pozwanym umowy pożyczki o treści wynikającej z pozwu.

Natomiast z uwagi na powyższe błędne stanowisko o niewykazaniu przez powoda faktu zawarcia umowy cesji i umowy pożyczki, Sąd Rejonowy nie poczynił ustaleń co do treści umowy pożyczki, w szczególności w kontekście ewentualnych jej postanowień niedozwolonych w rozumieniu art. 385¹ kc., do czego był zobowiązany z urzędu.

Czynienie ustaleń w tym zakresie i dokonanie oceny umowy pożyczki łączącej strony pod względem abuzywności jej postanowień, było niedopuszczalne przez Sąd II instancji, ponieważ pozbawiałoby powoda dwuinstancyjności w tym zakresie. Powód nie miałby szans poddać tej kwestii oceny przez Sądy obu instancji.

W tej sytuacji wyrok należało uchylić na podstawie art. 386 § 4 kpc. i art. 176 ust. 1 Konstytucji RP z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy i ryzyko pozbawienia powoda prawa do procesu dwuinstancyjnego.

Rozpoznając sprawę ponownie, Sąd Rejonowy dokona z urzędu oceny poszczególnych postanowień umowy pożyczki pod względem ich abuzywności i na tej podstawie oceni zasadność roszczenia powoda.

Ryszard Małecki